

Tot werkloosheid gedoemd

Wie nu van de universteit of hogeschool komt, lijkt een baan te kunnen vergeten. De arbeidsmarkt voor hoger opgeleiden is lange tijd niet zo slecht geweest, ook voor het groene, Wageningse domein. Maar de kentering is ook al in zicht.

tekst: Irene Boers / illustratie: Kito

Eerst maar eens wat somber stemmende cijfers. In de afgelopen drie jaar is het aantal vacatures in Nederland dramatisch gekelderd. Op dit moment worden er zo'n 120.000 mensen gevraagd, eind 2008 was dat nog het dubbele. De malaise treft niet alleen de lager opgeleiden. Integendeel, het aantal hoogopgeleide werklozen nam tussen 2008 en 2010 toe van 66.000 naar 100.000.

Wageningers zijn nogal eens geneigd om zulke berichten met een korreltje zout nemen. Werkloosheid, is dat niet meer iets voor filosofen en letterkundigen? Ja en nee. Het is waar dat de verschillen tussen de sectoren groot zijn. Vooral zorg & gezondheid is een sector waarin de vraag naar geschoold personeel onverminderd hoog is, en naar verwachting ook zal blijven. Daar kunnen sommige academici en hbo'ers van Wageningen UR ook hun voordeel mee doen. Maar in andere Wageningse kennisvelden wordt de pijn wel degelijk gevoeld.

Ecojob is een detacherings- en bemiddelingsbureau in de groene sector, gespecialiseerd in wat ze zelf 'milieubanen' noemt. Jeroen van de Kamp, oud-VHL'er, werkt op het kantoor in Apeldoorn. Het afgelopen jaar zag hij de markt inzakken. Sinds 2009 werd de spoeling bij de bedrijven al dunner, maar in 2011 werden de bezuinigingen ook voelbaar bij de overheid en organisaties als de Dienst Landelijk Gebied. Van de Kamp: 'Er staan hier ongeveer tweehonderd jonge werkzoekenden ingeschreven, waarvan de helft met een universitaire achtergrond. Maar het aantal vacatures is beperkt. In een goede week komen er misschien tien binnen. We kunnen op dit moment dus niet veel mensen aan een baan helpen.'

FLEXCONTRACTEN

Naast de teruggelopen werkgelegenheid, is er nog een ander probleem. Veel starters worden jarenlang aan het lijntje gehouden met flexcontracten, om vervolgens aan de

kant gezet te worden. Van de Kamp: 'Wat steeds meer opkomt is de 'flexibele schil': een bedrijf heeft een kern-team van vaste medewerkers, en plakt hier flexwerkers aan vast, al naar gelang het economische getij.' Het UVW meldde onlangs dat in 2011 nog maar 2.000 mensen in Nederland direct een vaste baan aangeboden kregen, tegen 82.000 (!) het jaar ervoor. Vrijwel niemand begint dus meer aan zijn werkzame leven met de zekerheid van een vaste baan. Vervelend, vooral omdat in maar liefst 80 procent van de gevallen langdurige flexcontracten niet tot een vaste aanstelling leiden. Alleen op posities die moeilijk te vullen zijn, wordt een contract voor onbepaalde tijd geboden, ziet ook Van de Kamp, die deze ontwikkeling betreurt. 'Wij willen mensen het liefst aan een vaste baan helpen.'

VERGRIJZING

Kommer en kwel dus, maar er is ook hoop, zo houden arbeidsmarktspecialisten ons voor. Het dalend aantal vacatures is volgens hen te wijten aan de recessie. Op de lange termijn valt er vanwege de vergrijzing juist een groei te verwachten. Ton Wilthagen, arbeidsmarktprofessor op de

Alleen op posities die moeilijk te vullen zijn, wordt een contract voor onbepaalde tijd geboden

Universiteit van Tilburg, berekende dat jaarlijks zo'n 200.000 babyboomers de arbeidsmarkt verlaten. Zo'n 4 procent van de hoger opgeleide beroepsbevolking. De jaarlijkse aanwas van afgestudeerden blijft steken op 3,5 procent, waardoor er een tekort van een half procent resteert. In de technische, onderwijs- en zorgsector worden zelfs grote tekorten voorspeld.

Ook bij Ecojob wordt die structurele ontwikkeling ge-

voeld. Van de Kamp: 'De laatste tijd begint de vraag weer iets aan te trekken, terwijl de crisis nog niet voorbij is. Dat heeft mogelijk te maken met de vervangingsvraag door uitstromende babyboomers.' Mogelijk is de forse dip op de groene arbeidsmarkt dus van korte duur en zal de uittocht van de babyboomers snel tot de oplossing leiden.

Van de andere kant staan ons nog stevige overheidsbezuineringen te wachten waarvan de uitkomst nog ongewis is. Hoe dan ook, de keuze voor een studie aan hbo of wo blijft volgens de arbeidsmarktspecialisten de beste optie, zowel als het gaat om kansen op de arbeidsmarkt, als om de financiële beloning die je straks voor je werk krijgt. **B**

'AFWIJZING IS DEMOTIVEREND'

Lizet (25) is in 2010 afgestudeerd in Bos en Natuurbeheer. 'Ik ben al anderhalf jaar aan het zoeken naar een baan. Ik heb 26 brieven de deur uit gedaan, de meeste in eigen vakgebied. Bij één sollicitatie voor een PhD-positie, ben ik op gesprek gekomen. Dat was na advies van het UWV over hoe ik mezelf beter kon verkopen in mijn brief. Blijkbaar werkte dat. Maar sindsdien ben ik niet meer door de selectie gekomen. Ik doe vrijwilligerswerk voor het Landschap Overijssel. Om wat meer zekerheid te hebben, ga ik bij de Belas-

tingtelefoon werken. Daar ben ik blij mee, dan heb ik iets om handen. Ook is het leuk als ik met dat inkomen weer op mezelf kan wonen, daar ben ik wel aan toe. Het is heel frustrerend en demotiverend om steeds maar te horen te krijgen: 'Dank voor de interesse, maar...' Ik blijf proberen en hoop dat ik zo snel mogelijk iets in mijn vakgebied vind. Ik denk dat het wel komt; je moet optimistisch blijven. Op een gegeven moment kunnen ze niet meer om de natuur- en milieumensen heen, alles moet toch steeds duurzamer.'

'JE BEGINT WEER OP OP NUL'

Wouter (28) is in september 2010 afgestudeerd als planoloog. Hij komt moeilijk aan een vaste baan in zijn vakgebied. 'Ik heb op diverse plaatsen gewerkt maar slechts een enkele keer in de ruimtelijke ordening. Voor een stuk of 25 vacatures ben ik volgegaan. Niet allemaal even leuk, maar je kunt nu niet kritisch zijn. Voor welgeteld één baan ben ik uitgenodigd voor een gesprek. Meestal kreeg ik te horen dat er zo'n honderd tot driehonderd mensen hadden gesolliciteerd en dat andere kandidaten beter in het profiel pasten. In ja-

nuari begon ik in de IT; je wilt toch liever werken dan thuiszitten. Het voordeel is dat je weer aan het werk bent en dus werkervaring opdoet. Daarnaast leer je nieuwe dingen over de IT en projectmanagement. Dat laatste kan later weer goed van pas komen. Nadeel is dat je weer op nul begint. Je hebt geen IT ervaring en dat vertaalt zich in het soort werk dat je doet, en het salaris. Het is even afwachten totdat de crisis overwaait. Natuurlijk blijf ik zoeken naar leuke vacatures, maar voor nu zit ik tenminste onder de pannen.'